

# DELBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslo-  
bodjenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám:  
137, éjjel 488. Sürgőncím: „Délbácska“, Novisad

NOVISAD, 1925. SZEPTEMBER 22.

VI. évfolyam

KEDD

219. szám

Előfizetési ára: egy hóra 35, három hóra 105, fél  
évre 210 és egész évre 420 dinár. Kéziratokat  
nem adunk vissza. Egyes szám ára: 1.50 dinár

## A munka az élet

Az SHS állam magyar politikája eddig ugyyszólván alig fejtett ki valami aktivitást. Mert ezt a megmozdulást, amit a választások előtt láttunk, mindennek nevezhetjük csak nem aktivitásnak. Négy évvel ezelőtt még a passzivitás mellett döntött a Magyar Párt vezetősége, a múlt évi aktivitás pedig szintén inkább passzivitás. Pedig magyar népünk csak akkor tud politikailag eredményeket elérni, ha vezetői a legteljesebb aktivitást fejtik ki. Ha ez azonnal nem vezet eredményhez, az senkit sem kedvetleníthet el. Az igazság és a jog folytonos hangoztatása, ha eleinte süket fülekre talál is, csak kellemetlen az ellenfélnek. S minél többet hangoztatunk valamit, annál jobban terjed és nap-nap után új híveket szerez. Élet csak az aktivitásban van s csak az aktivitás vezet új élethez. Hogy képviselőjelölteink a választásokon a közismert módszer miatt elbuknak, nem lehet ok arra, hogy újabb alkalommal új jelöltet ne állítsunk. Hogy kisebbségi iskolák bezártnak, nem involválhatja, hogy kultúrtörvényeinkről gyáván lemondjunk, hanem csakis kártartó és szívós cselekvésre sarkalhat. Mindenkor természetesen a törvény és jog alapján és keretei között. Ha egy gyűlést jogtalanul betiltanak, egy napilapot indokolatlanul szüneteltetnek, vagy megszüntetnek, abból nem az következik, hogy többé össze ne jöjjünk, újságot ne olvassunk, hanem, hogy minden alkotmányos fegyver felhasználásával elégtételt szerezzünk magunknak s a csorbát helyrehozzuk. Érszakos ellenféllel szemben a lemondás, a türelem, a passzivitás nagyon kellemes, idegzsongító orvosság; az aktivitás, a sérelmek folytonos hangoztatása, felpanaszolása, a törvénytelenségek kipellengérezése nyugtalanítja, idegesíti, végül megrendíti a még oly elbizakodott ellenfelet is.

Ha pedig leszorítanak a forumról, elvezítik egyes kulturszentélyeidet, áldozzál a fennmaradó oltárokon. Egyes szent helyek elvételeből nem az következik, hogy a többieket önkéntesen elhagyjuk, hanem, hogy annál jobban gondozzuk azokat, annál szívósabban ragaszkodunk hozzájuk. A romokból felszabaduló szerzeteket, áldozatkésziséget a megmaradt intézményeken kell sürüstve érvényesíteni.

A passzivitás halál. Ha elolvassuk a kereszténység első századainak történetét, a sok véres üldöztetést, megaláztatást és megkínóztatást és arra gondolunk, hogy a kereszténység akkori képviselői mindezekre passzivitással válaszoltak volna: biztosra vehetjük, hogy ma egy keresztény lélek sem volna a globuson. Csak hogy az őskeresztények a hit igazságának tudatában aktívek maradtak, cselekedetükért mindent elszenvedtek, még a vértanuhalált is és ezzel győzelemre vitték eszméjüket. A magyarok az ország hű és jó állampolgárai s csak az a kívánságuk, hogy a kormányhatalom tiszteletben tartsa jogait. Csak igazságos kormányrendszer mevelhet jó állampolgárokat is, s csak a törvény tiszteletben tartása teremthet bizalmat az állam intézményeivel szemben.

A Magyar Pártnak ki kell lépnie eddigi passzív aktivitásából és meg kell kezdeni azt a szervező munkát, amelyről megfeledeztek a februári választások előtt. Dolgozni kell, mert a munka az élet.

## LÁZAS MUNKA A KÜLPOLITIKÁBAN

### Franciaország már nem bizik a fegyverekben

Egy beszéd, amely sokat elárul — Angol módra, német módra — Amire számítani kellett volna

A külpolitikában folytonos és izgatott munka észlelhető. Anglia teljes erejével érvényesíteni akarja befolyását s arra törekszik, hogy Franciaország mostani helyzetét minél jobban kiaknázza.

#### A gloire diadala s a gloire veresége

A francia helyzet napról-napra komolyabb jelleget ölt. Ami legjobban kitűnik abból a beszédből, amelyet a francia népszövetségi megbízott tartott a genfi ülésen. A beszéd gazdag szónoki fordulatokban s képes a hallgatóság figyelmét lekötni, kiaknázza a francia nyelv gazdag szókincsét s megindítja talán a hallgatók szívét, de a hideg észvilág a francia gloire ezen csillogásában a lemondás hangját véli felfedezni. Már a beszéd első mondata erre utal: „Les jours se suivent, mais ne se ressemblent pas... Amit szabadon magyarul így adhatnánk vissza: „Változnak az idők, változnak az emberek.“ Valóban változnak a napok s ma 1925-t írunk s nem 1918-t s változnak az emberek, mert Paul-Boncour már egészen más hangon beszél mint Poincaré. Nem út már a kardra s Clemenceau módjára nem a „tigris“ politikát hirdeti, hanem az egész népszövetség előtt kimondja az oly lehangolóan ható új francia elvet: „La France garde en la Société des Nations la plus entière, la plus indéfectible confiance.“ Franciaország a népszövetséggel szemben a legteljesebb s megdönthetetlen bizodalommal viseltetik. Nem fegyverekben bizik már, hiszen a rifiek, kabilok, druzok fegyvere vetekedik a francia katonáival s Borak amerikai szenátor hangosan követeli a franciáktól, hogy amerikai adósságaikat fizessék meg s erre a gloire pénzügyminisztere sietve kel át a tengeren, hogy Washingtonban szerényen tárgyaljon a hitelezővel Szépen ra-

gyoghatott a francia gloire Paul-Boncour beszédében, de vereséget szenved a valóságban. A gloire diadala valóban a gloire veresége...

#### Anglia a „hű“ segitőtárs

Franciaország helyzete komoly, de az angol diplomácia még komolyabb s látja, hogy kínálkozik alkalom arra, hogy Nagybritánia részére előnyöket csikarjon ki s Németországot a saját javára hangolja, mert hiszen az angol gyarmatpolitikának is vannak súlyos problémái. Tehát „hű“ segitőtárs módjára Anglia nem járult ahhoz, hogy a népszövetségi ülésen a német nyugati határokon kívül a keleti határok biztonságáról is tárgyaljanak s e célból a lengyel s cseh külügyminisztereket is meghívják, mert nem akarja megsérteni Németország érzékenységét.

Németország viszont iparkodik méltónak mutatkozni Anglia ezen támogatására s azt tényekkel is bizonyította, amikor 10 font sterling értékű jóvátételi törlesztést küldött regülőgépen Londonba. A brit főváros pedig kitörő lelkesedéssel fogadta a levegőből leszálló milliókat.

#### Ami nincs az aktákban

Igy folyik a munka a zöld asztal körül s simán is keresztül volna vihető minden, ha közbe nem jön olyan valami, ami nincs az aktákban. Mosul környékén 40.000 jól felfegyverzett török katonát összpontosítanak, amely csapatok nappal a dombok s erdők közt bujkálnak s mozdulataikat éjjel végzik, hogy így az angol repülőek elől rejtve legyenek. Erről a zöld asztal poros aktái nem tudnak semmit s mire belekerülnek a zöld asztal képe is megváltozik s a francia diplomaták arcán egy rejtett mosoly alakjában halványan felcsillan a francia gloire, azután pedig lázasan dolgoznak tovább. (i. r.)

## A népszövetség ülése

A rokkantak a népek békéért

Genf, szept. 21. A népszövetségi közgyűlés négy napi megszakítás után, ma újból teljes ülést tartott. A teljes ülés a legutóbbi napokban a bizottságok tanácskozásain elintéztett több jelentéssel foglalkozott, amelyek többek között a napi rend következő pontjait alkotják: A népszövetség egészségügyi bizottságának működése, Ausztria és Magyarország pénzügyi talpraállítására, a forgalmi és tranzit szervezet munkálatai és végül a fegyver, lőszer és hadianyag kereskedelmet szabályozó munkálatok.

Genf, szept. 21. A brit népszövetségi delegátus közlése szerint a bagdadi brit főbiztos a londoni kormánytól arról értesítette, hogy a török hadsereg ismét átlépte a demarkációs vonalat és elhurcolta 12 falu lakosságát. Más adatok szerint a törökök számos agastyánt és gyermeket megöltek.

Genf, szept. 21. A hadirokkantak és hadviseltek nemzetközi kongresszusát két napi ülés-

ezés után befejezték. A kongresszus amelyen Németország is képviseltette magát, azt az óhaját fejezte ki, hogy a hadviseltek aktíve vegyenek részt a kiengesztelődésnek a népek között való terjesztésében és hangsúlyozta, hogy a háború nyomorékjai még nem kapták meg azt a jóvátételt, amely igazságos volna.

#### Nyegos hamvainak átszállítása a Lovcsenre

Fényes és megható ünnepek keretében és a királyi pár jelenlétében helyezték el tegnap délelőtt Nyegos hamvait a Lovcsen hegyen díszesen felépített sírboltjában. Óriási tömeg kísérte Cetinjéből a koporsót, amely után a királyi pár lépkedett.

A város külső részén a menet megállt és a felségek valamint a hivatalos személyiségek autóba ültek és a Lovcsenre hajtottak, ahol Dimitrije patriárka és a kormány tagjai jelenlétében sarkofágban helyezték el Nyegos hamvait.



A „**Samouprava**“ a radikális párt hivatalos lapja Pribicevics agitációs körútjával foglalkozva megállapítja, hogy Pribicevics olyan kijelentésekre ragadtatta el magát, amelyek jellemzők Pribicevics mentalitására és őszinteségére azokkal az igazságokkal szemben, amelyeket valamikor maga is vallott. A bihácsi négyülésen Pribicevics nagy beszédet tartott államunk keletkezéséről és kijelentette, hogy Szerbia, bár győzedelmesen került ki a háborúból, sohasem jutott volna hozzá a többi országrészekhez is, ha ezt a szerbek és azok a horvátok, akik együttértek a szerbekkel, nem akarták volna. Szerbiához csak azért csatlakoztak a többi nemzetek is, mert érezték az egyesülés szükségességét és mert a horvát-szerb koalíció működött a legnagyobb lelkesedéssel és kitartással az egyesülés érdekében. Beogradban ezt már rég elfelejtették s csak így magyarázható az a hihetetlen animozitás azokkal szemben, akik az egyesülés létrehozásán közreműködtek.

Pribicevics valamikor más álláspontot foglalt el az egyesülés kérdésében. Szerbia sohasem „jutott hozzá“ a többi országrészekhez, az egyesülés ténye kizárólag az állami és nemzeti egység, a testvéri megértés és szeretet alapján jött létre. Pribicevics fenti kijelentése tehát nem más, mint a gyűlölet kifejezése Beograddal szemben, de gyűlölet a többi nemzetekkel szemben is, akiket el akar választani Beogradtól, minteg dokumentálva ezzel a szeparatizmus irányában tanusított vonzalmát. Tudjuk különben, milyen célok felé gravitál Pribicevics, ahogy most már elhiszük azt is, hogy annak idején éppen ő volt az, aki Radicsnak ajánlatot tett az együttműködésről és paktálásra a radikálisok ellen. Pribicevics megtette azt, amit eddig egyetlen egy politikus sem tett; hét esztendőn keresztül sikerült neki Beogradot és az egész világot becsapnia. Hálásak vagyunk neki, hogy végre színt vallott és igazi mivoltában mutatkozott be. Csak most ismerjük az igazi, hamisítatlan Pribicevicset.

Az „**Obzor**“ az európai államok új csoportosulásával foglalkozik vezetőhelyen. Európában ezidőszent még három államcsoport van, az egyik a nagy és a kisantant, a másik a központi hatalmak a harmadik pedig a semleges államok. Az utóbbi hét évben nagy változások voltak észlelhetők, s ma már alig lehet beszélni a nagy antantról, mint ahogy nemsokára megszűnik a kis antant is, legalább is abban a formában, ahogy a versaillesi békekötés után megalakult. Ma már nem lehet szó Anglia, Franciaország és Olaszország együttműködéséről, tömeges ellentétes érdekei mellett is alig tudják fentartani a szövetséges viszonyt. Németország leghevesebb ellenfelei is a mai viszonyok mellett Németország közreműködését az európai politikában tartják tegcélszerűbbnek a nagy gazdasági front megalakítása érdekében. Ha az új fegyveres konfliktusok veszélye ezidőszent el is mult Európában, az államférfiak olyan megoldást keresnek, amely teljesen lehetetlenné tenné az újabb háborukat, amelyek szükség-szerűen Európa katasztrófájához vezethetnének. Benes e célból terjesztette be legutóbb ismert genfi szerződés javaslatát, amely azonban Anglia ellenzése miatt nem talált megértésre. Anglia egy olyan szerződés létrehozásán fáradozik, amely felölelné azokat az államokat, ahol a fegyveres konfliktusok veszélye a legnagyobb. Az angol diplomácia Franciaországot, Németországot és Olaszországot akarja belevonni ebbe az akcióba, amely azonban Lengyelország és Csehszlovákia érdekeivel ellenkezik. A szerződés értelmében ugyanis csak a Németország és Franciaország közötti határ biztosításáról gondoskodik és védtelenül hagyja Németország keleti valamint Lengyelország és Csehország határait is. Minthogy Németország még nem tárgyal közvetlenül egyik állammal sem, a jövő fogja megmutatni, vajjon lehetséges-e Európa békéjét általános kötelezettségekkel,

vagy az egyes államok között kötendő szerződésekkel biztosítani. A kölcsönös szerződések megszüntetnék a védelmi szerződéseket is, s ha Jugoszlávia Bulgáriával és Magyarországgal lépne biztonsági szerződéses viszonyba, meg-

szűnne a kisantant további fenntartásának szükségessége, mint ahogy a nagyantant is abban a pillanatban likvidálható, ha Németországgal köt biztonsági szerződést és ha Németország is belép a népszövetségbe.

### SULYOS AUTÓSZERENCSETLENSÉG CETINJÉNÉL

## Egy autó husz utassal a mélységbe zuhant

Még nem állapították meg a halottak számát

Cetinjéből jelentik: Vasárnap reggel borzalmas szerencsétlenség történt a Cetinje és Niksics közötti országúton. Niksicsből huszan egy katonai autón jöttek Cetinjébe. A két város közötti országúton számos kanyarulat van, ami nagy mértékben veszélyezteti az utbiztonságát. Az autót vezető sofőr nem ismerte a terepet és egy kanyarodónál nem fordult eléggé hirtelenül, úgy, hogy az autó a mélységbe zuhant utasaival. A szerencsétlenséget az utána következő autós utasai vették észre, akik

szűnne a kisantant további fenntartásának szükségessége, mint ahogy a nagyantant is abban a pillanatban likvidálható, ha Németországgal köt biztonsági szerződést és ha Németország is belép a népszövetségbe.

Cetinjébe érve, azonnal jelentést tettek róla. A cetinjei katonai parancsnokság azonnal mentőexpedíciót küldött ki a szerencsétlenség színhelyére, amely a délelőtti folyamán megkezdte a mentési munkálatokat. Estig még semmilyen részletes jelentés nem érkezett arról, hogy mennyi a halottak és mennyi a súlyos sebesültek száma. Tekintve azonban, hogy a szakadék, amelybe az autó zuhant, igen mély, valószínűleg nagy lesz az áldozatok száma.

## Harc a fogház udvarán

A szubotica fogház volt lakója ki akarta szabadítani betörőtársait — Öngyilkos lett mikor terve nem sikerült

A szubotica fogházba néhány napnál ezelőtt betörést kísérelt meg ismeretlen tettes. A fogház pincéje ablakának rácsát akarta átrészelní, az őrség azonban észrevette és így nem tudta tervét végrehajtani. Másnap megismétlődött a betörési kísérlet mire dr. Vaszilyevics Lyuba államügyész elrendelte, hogy a fogház-őrség legyen állandóan készenlétben.

Vasárnap este az egyik őr észrevette hogy a törvényszék épületében levő bűnjelraktárban viláosság van. Három fogház-őr azonnal felment az épületbe, a betörő észrevette a fogház-őröket és az emeleti ablakból kiugrott a fogház udvarába.

A fogház udvarán szolgálatot teljesítő őr is észrevette, hogy valaki leugrott az ablakból és a fogház udvarán levő farakás mögött elbújt.

Facsar fogház-őr a farakás irányába lőtt, a betörő azonban viszonzta a lövést. Ezalatt az egész őrség felvonult és üldözni kezdte a betörőt, aki több lövést adott le az őrségre. Az ügyészség a rendőrséget is értesítette a vakmerő betörésről, ahonnan egy szakasz rendőr érkezett a fogházba. Mikorra a rendőrök odaértek, a betörő beszüntette a tüzelést. A rendőrök és fogház-őrök erre a betörő keresésére indultak és meg is találták a farakás mögött holtan. Megállapították, hogy az illető Vizi József többszörösen büntetett betörő, aki revolveréből fejbe lőtte magát.

A Vizinél talált feljegyzésekből megállapították, hogy társait akarta kiszabadítani a szubotica fogházból és valószínűleg akkor lett öngyilkos, amikor látta, hogy terve nem sikerült.

## Melyik az igazi bunyevác-sokác párt?

Jelentés a bunyevác-sokác frontról

Sombori tudósítónk jelenti: A helyi politikai életet Somborban jellemzi, hogy ott nem a pártok, hanem a pártokon belül alakult egyes frakciók harca teszi élénkké. Hiszen emlékeztet még a legutóbbi választási harc idején a magyar párt 67-es és 48-as csoportjainak küzdelme, mely a 48-asok passzivitásához s a párt súlyos vereségéhez vezetett. Csak a napokban emlékezett meg a „Délbácska“ a radikális párt két árnyalatának tisztára személyi ambíciókra visszavezethető küzdelmeiről s máris a bunyevác-sokác frontról adhatunk harci jelentést, melynek aktualitást a Bosnyák-féle frakciónak a radikálisokkal megkezdett tárgyalásai adnak.

A Bosnyák ellenes frakció egyik vezetőtagja a pártviszályról a következő felvilágosításokat adta tudósítónknak:

— Pártviszály nincs, a bunyevác-sokác párt megbízásából a radikálisokkal senki sem tárgyal. Bosnyák Antal nem tagja a pártnak, mert hiszen a választások előtt a Raics Balázs féle néppárthoz csatlakozott kevés számu hívével együtt s a választási küzdelemben is mint a vajdasági néppárt jelöltje vett részt. Mi megmaradtunk a bunyevác-sokác párt eredeti programja mellett s az ellenzéki blokkal csak a választások tartamára kötöttünk megegyezést. Nem igaz, hogy beléptünk a Davidovics-féle demokrata pártba, sőt ellenkezőleg, szorgalmasan dolgozunk szervezeteink kiépítésén. Pártunk tagjai úgy Somborban, mint a környéken erősen szaporodnak.

— Bosnyák Antal megmozdulásának indítóoka a személyes ambíció: megint képviselő akar lenni. Egy pár rokonán s lekötöztetettjén kívül pedig senkisem áll mögötte. Mint a tanyaiaktól értesülök, eljárását azzal indokolja,

hogy ha Radics kibékülhetett a radikálisokkal, akkor semmi akadályja annak, hogy ő is tárgyalásokba kezdjen velük. A Radicsra való hivatkozást furcsának tartjuk tőle, aki Radicsot mindég támadta s aki vele akart bennünket is kompromittálni. Mi Radicsal sohasem tartottunk összeköttetést fenn, még ma sem. Hogy a radikálisokkal nem kezdünk-e tárgyalásokat mi is, még nem bizonyos. Azt azonban talán fölösleges is mondani, hogy mi — akik mögött tekintélyes tömegek állanak s akiket anyagi érdekeink nem sürgetnek — csak akkor bocsájtunkozhatunk ily tárgyalásokba, ha a radikális párt frakció harcai megszűntek. Azt is kijelenthetjük, hogy köztünk s a radikálisok közt csakis várospolitikai téren létesülhet megegyezés, mert az országos politikában szabad kezdet akarunk magunknak biztosítani.

Eddig a nyilatkozat. Ezek után megkérdeztünk egy Bosnyákhoz közelálló politikust, kinek nyilatkozatát fölöslegesnek tartjuk közölni, mert a fentieknek ép az ellenkezőjét tartalmazza. Ugyalátszik meg kell várnunk a következő választásokat, ahol maga a bunyevác-sokác fogja a feleletet megadni arra a kérdésre: melyik az igazi bunyevác-sokác párt.

## Abd el Krim megsebesült

Német orvosok ápolják

Madridból jelentik: A marokkóiak csaknem minden éjszaka megismétlik támadásaikat Moro-Nuevo ellen, azonban mindennap csak a spanyol lövészárkokig jutnak, itt mindig visszaverik őket. Tangerből azt jelentik, hogy Bibane mellett Abd el Krim a ballábán gránátzilánktól megsebesült. A marokkóiak vezérét két német orvos ápolja.

## A vendéglősök a várost vádolják árdrágítással

Állítólag 15 dinárért is meg lehet ebédelni  
Novisadon

A főkapitány akciója a drágaság ellen általános viszhangot keltett Novisadon, s mindenki a legnagyobb örömmel üdvözlö a drágaság ellen fogantatosított rendszabályokat. Mint lapunk más helyén közöljük a pékek a főkapitány kivánságára már leszállították a kenyérrájakat, a főkapitány most a többiek ellen folytatja akcióját, legelsősorban a mészárosok és a vendéglősök ellen. A vendéglősök körében nagy nyugtalanságot keltett a rendőrség intézkedése, s most azt akarják bizonyítani, hogyha egyáltalában árdrágításról lehet szó, akkor ezt leginkább a városnak kell tulajdonítani. Egy előkelő novisadi vendéglő tulajdonosa a következőket mondotta a „Délbácska“ munkatársának: A „Délbácska“ is megírta, hogy minden más városban a boritaladó az itteni 135 dinár literenkénti adóval szemben 60 para és Beogradban is csupán 90 para, akkor önként azt kell kérdezni, nem-e a város a legnagyobb árdrágító városunkban és nem-e éppen a városnak magának kellene feljelentést tennie önmaga ellen.

A város biztosan azzal érvel, hogy még ezek a hihetetlen magas illetékek és bérek mellett is alig tudja háztartását fenntartani, amit el is lehet hinni, s annál inkább elhihető, hogy a pékek, vendéglősök és a többi keresdők milyen óriási költséggel dolgoznak. Sokan szívesen felhagynának az üzlettel, de nem tudnak likvidálni és ha már likvidáltak, akkor nem tudják mihez fognanak, mert más téren sem vár rájuk valami gyöngy élet.

Téves azonban információjuk, hogy egy itteni vendéglőben nem lehet 35-40 dináron alul megebédelni, mert bizony 20 dinár mellett oly bőséges ebédet kap minden egyes vendéglőben, hogy utána jó ideig „alig jut levegőhöz“, például: egy leves 1.50 dinár, egy adag marhahus garnirung és mártás 12 dinár, egy adag főtt tészta 6 dinár, egy kenyér 1 dinár, összesen: 20.50 dinár. Ha pedig valaki előre vesz 200 dinárért jegyfűzetet, úgy még 20 százalékkal olcsóbb az étel, tehát a fenti menü csupán 16.50 dinárba kerül, s ezeket az ételadatokat a zagrebi 20 dináros menüvel összehasonlítva, teljes biztonsággal állíthatjuk, hogy ott az adagok még felényire sem oly nagyok, mint az itteniek, bár ott a hus, a tojás, a tej, a hal, a kenyér stb. mind olcsóbbak.

Próbáljon meg valaki itt a következőképpen ebédelni: egy leves 1.50 dinár, fél adag marhahus 7 dinár, egy adag tészta 6 dinár, egy kenyér 1 dinár, összesen: 15.50 dinár. Ezen az igazán olcsó menün is lehet még 2 dinárt megtakarítani, ha főtt tészta helyett egy hatalmas adag édes tésztát rendel, ami szintén elég egy közepes étvágyu embernek.

Ha a sajtó nem is ugrik egyenesen neki az itteni pékek, vendéglősök és egyéb „árdrágítók“ torkának, de a sorok közül mindig ki lehet venni, hogy inkább a rosszul informált egyeseknek adnak igazat, mintsem hogy minden alkalommal utána járna a mélyebben fekvő okoknak és véleményét csakis ezen információk alapján írja meg, ami pedig a rendőrséget illeti, úgy ott hiába érvel az ember, nem hisznek el neki semmit, csupán az lebeg minden rendőrkapitány szeme előtt, hogy a pék egy darab zsemlye mellett biztosan 90 parát keres, a vendéglős egy 20 dináros husétel mellett 18 dinárt keres stb. pedig ha pontosan belekalkuláná, hogy a magas házbér, adó, világítási költség, személyzet fizetés és élelmezés, fehérnemű mosás, tányér és pohártörés és fűtőanyag után mennyi megy költségre minden egyes adag étel után, akkor kiszámíthatják, hogy egy 20 dináros adag mellett alig marad 2-3 dinár haszon. Ez az igazi számítás, amit a rendőrség még eddig soha tekintetbe nem vett!

**Hirdessen a Délbácskában**

## A királyi párt óriási lelkesedéssel fogadták Cetinjén

A király szülővárosa fényes keretek között ünnepelte meg a királyi pár látogatását

Vasárnap délután érkeztek Aleksandar király és Maria királynő Cetinjébe, Montenegró fővárosába, a király születési helyére. A város ünnepi díszben várta a felségeket, az ország minden részéből megjelent előkelőségek már napokkal azelőtt érkeztek a fővárosba, hogy a király fogadtatásán résztvehessenek. A miniszterek között feltűnt Radics Pavle is, aki egy montenegrói sapkát viselt a fején, rajta „Njegos“ felirattal.

Délután 2 óraker már feketéltettek az uccák az óriási tömegetől. A Njegoseva utcában életveszélyes volt a tolongás s a kivételesen katonaság csak nagy erőfeszítések árán tudta a rendet fenntartani. A katonaság a város alsó részétől a királyi palotáig, az alsó diadalkaputól a Cetinjei diadalkapuig helyezkedett el. Az uccák baloldalán a tűzérőség és a királyi gárda foglalt helyet. A gárdaezredek egy lovas svadronnal és lovas fanfárral vonultak ki. A Njegoseva uccán a 10. és 15. gyalogezred, a tűzérőség egy osztaga és a reflektor osztag képeztek kordont.

Pontban 3 óra 40 perckor a Tocsila tájáról feltűntek a felségek. Agyúörgés közepette a katonaság vigyázz állásba helyezkedett, a gárdaezred lovas osztaga pedig a királyi pár elé galopozott, körülfogva a gyönyörű „a la Daumont“ diszhintót, amelyben a király és a királyné foglaltak helyet. A díszmenet erre felsorakozott, a menet élén tíz gárdalovas kihuzott karddal, utána a lovasezred egy osztaga, a közepén a királyi diszhintó és végül a gárdaezred két osztaga. A diadalkapu előtt szűnni nem akaró zsviőzés közben a királyi pár ki-

szállt a kocsiból. A király a gárdaezred ezredesi ruháját viselte, a királynő díszes crnagorai nemzeti viseletben jelent meg, bő újjú selyem- inggel és dús aranyhímzéssel.

Szinte rengett az öreg Lovcsen az óriási lelkesedéstől. A tömeg magán kívül borult térdre a felségek előtt és örömujjongva ünnepelte a királyi párt. Az ünnepelés lecsendesülésétől előlépett Milosevics Tómov, Cetinje polgármestere, aki lelkes szavakkal köszönte meg a magas látogatást. A király meghatottan válaszolt és a megjelent előkelőségekkel egymásután kezelt szorított. A polgármester erre aranytálacán átnyújtotta a hagyományos kenyeret és sót, Radovics Irén pedig a királynőnek nyújtott át egy gyönyörű csokrot. A felségek még egy ideig elbeszélgettek a körülállókakkal, mire újból kocsira ültek és a Szt. Péter kolostorba hajtottak, ahol Dozsics metropolita üdvözölte a királyi párt.

Este fényes kivilágítást és fáklyásmenetet rendeztek a magas vendégek tiszteletére. A felségek a régi királyi várban szálltak meg, amelyet külön erre a célra rendeztek be újonnan. Este 9 óraker a fáklyásmenet résztvevői a királyi palota elé vonultak, ahol a polgármester újból üdvözölte a királyt és a királynőt. A király a balkonra lépett és gyönyörű beszédben köszönte meg a hű montenegrói nép ragaszkodását a királyi házhoz.

Már 10 óra lehetett, amikor a felségek visszavonultak lakosztályukba. Az örömnapi ünnepére erre népmulatságot rendeztek, amely a késő éjjeli órákig tartott.

### LÁTOGATÁS GÖMBÖS GYULÁNÁL

## „A jugoszláv orientáción gondolkodni kell“ Magyarországon nem lehet eltolódás balfelé — Gömbös csak bizonyos határig németbarát

Budapestről jelentik: Egy erdélyi lap munkatársa felkereste Gömbös Gyula nemzetgyűlési képviselőt a fajvédők vezérét, akihez több aktuális kérdést intézett:

— Mi a véleménye, ha szabadna kérnem, a Conrad ravatalára küldött állítólagos szalagról?

— Hogy a királynő, illetve a fiatal főherceg sohasem fog lemondani az osztrák császári trónról, tehát ha igaz, hogy „Kaiser Ottó“-t iratott a koszoru szalagjára, úgy azt csak természetesnek találom. Ezzel a gesztussal tartozott már az osztrák legitimizmusnak is, amely a császárt kizárólagossági joggal magának vindikálja.

— E legitimizmus célja?

— Németországhoz való csatlakozás — de valamilyen főherceg, esetleg éppen Ottó vezetése alatt. Szerintem logikus is, hogy a német Bundesstammba nem akarnak vezető nélkül belépni.

— Ezzel szemben van valami megjegyzése?

— Ezzel szemben speciálisan nincsen. A mi célunk egyelőre: az országot felvilágosítani a fajvédelem szükségességéről. A munka szépen halad, mert a kérdés iránt nagy fogékonyságot tapasztalok.

— Milyen embernek és milyen politikusnak tartja magát méltóságod?

— Mint ember és mint politikus egyaránt konzervatív vagyok, mert konzervativizmus nélkül nincs is állandó építés. Ez azonban nem jelenti azt, hogy egyuttal reakciós vagyok, hogy nem látom az idöket és erőket. Magyarországot csak a függetlensége őrizheti meg a veszedelmek ellen.

**Jugoszláv orientációt!**

— Milyen veszedelmek ellen?

— Két veszedelemtől lehet szó. A pángermán és a pánszláv veszedelemtől. Most már csak az a kérdés, hogy melyik aktuálisabb. Szerintem Oroszország továbbra is gravitálni

fog a melegtengerek felé, de ennek a gravitációnak a direkcója Konstantinápoly. A pánszláv mozgalmat hosszabb időre nem tartom tehát olyan veszedelmesnek, mint egy olyan német terjeszkedést, amelynek kizárólagos útja a Duna mendencéje.

Ami szintén nem jelenti azt, hogy nem vagyok németbarát. Igenis, általában németbarát vagyok, de a Lajtánál nagyon mély határt árok ennek a barátságának. Es miután mindenki a földrajzi viszonyokra hivatkozik, tisztelettel megkérdem, hogy miért van mindig csak a Duna balparti mellékfolyóiról szó és miért nincs soha szó a Dráváról, a Drináról s a Duna többi jobbparti folyóiról, amelyek Horvátországot jelentik. Ha erről a múltban szó volt, Balla Aladár barátommal együtt, meglehetősen támadtak mindig, de én természetesen sohasem szüntem meg hangoztatni, hogy elhibázottnak tartottam azt az intranzigens magyar politikát, amely Zagreb helyett Zágrábot iratott ki a postai bélyegzőkre és a vasutállomásra. A jugoszláv orientáción tehát gondolkodni kell, elvégre mégis mi vagyunk a közvetítők kelet felé és nem mások.

**Apolló szeptember 21-22.**

**Paramount-attrakció!**

**MÁRIA TUDOR**

Nagyszabású történelmi filmmü 5 felvon.

Főszereplők:

**Marion Davies,  
Forrest Stanley.**

## A DRÁGASÁG ELLENI KÜZDELEM ELSŐ SIKERE

## Fél dinárral olcsóbb lett a kenyér

A pékek ma délelőtti értekezletükön önként leszállították a kenyér árát kilónként fél dinárral

A novisadi pékek Mihaldzsics Sztanoje főkapitánytól kapott negyvennyolc órás ultimátum értelmében tegnap közölték vele, hogy kilogrammonként fél dinárral leszállították a kenyér árát.

A pékek tegnap délelőt a városháza tanácsstermében tartottuk meg értekezletüket és ezen elhatározták, hogy máától kezdve a következőképp állapítják meg a kenyér árakat:

Fehér kenyér kicsinyben 5 dinár (eddig 5 és fél) nagyban 4 és fél, barna kenyér kicsinyben 4 és fél (eddig 5) nagyban 4, rozs-kenyér kicsinyben 4 és fél (eddig 5) nagyban 4 dinár kilogrammonként.

A pékek ülésük befejezése után féltizenkét órákor közölték Mihaldzsics Sztanoje főkapitánnyal határozatukat. A főkapitány tudomásul vette ezt azonban csak ideiglenesen. A pékek ugyanis felpanaszolták, hogy a mai magas lisztárak mellett nem tudják olcsóbban elárulítani a kenyeret. A főkapitány ezért köz-

ölte a pékekkel, hogy a szakértőkkel fogja megállapítani, hogy tényleg magasak-e a lisztárak és hogy emiatt nem lehet olcsóbban árulni a kenyeret. Abban az esetben azonban, ha szakértők megállapítják, hogy

*a mai kenyérárak magasak, akkor a rendőrség a kenyér árának újabb leszállítását fogja követelni a pékektől.*

A rendőrség a szakértőkkel egy hónap alatt meg fogja vizsgálni, hogy mennyiben állnak meg a pékek panaszai a magas lisztárak ügyében.

Mihaldzsics Sztanoje főkapitány ezuttal azt is közölte a pékekkel, hogy az apró sütemények tulkicsinyek azok árához viszonyítva és ezért a rendőrség fokozottabb figyelemmel örködik majd ezen, hogy az apró sütemények sulya annyi legyen, amennyinek az ár arányában lennie kell. Ezentúl tehát a zsemlyék és kiflik is nagyobbak lesznek az eddigiekénél.

## RÁDICS ISTVÁN EURÓPA SZINE ELŐTT

## A horvát parasztszervező szenszácións sikerei Genfben

A legszenszácións embernek tartják Rádicsot — Az indiai maharadzsza vendégségbe hívta Indiába

Genf, szeptember 18.

A genfi konferenciák a szó szoros értelmében Európa színe előtt folynak le, sőt nemcsak Európa, hanem az egész világ nemzetei, a fehérek, sárgák, és feketék jelenlétében. A kozmopolita társaság itt adott magának találatát, hogy a világ és a nemzetek sorsa fölött döntson s itt folynak le a világ legnevezetesebb eseményei. *Ézidőszerint Rádics István, a horvát parasztszervező a genfi társaság legszenszációnsabb hőse, róla beszélnek mindenütt, a népszövetség ülésstermében, a klubokban, a hautevolée legexkluzívabb körökben, sőt nyilvános helyeken is, a dinnig roomokban, ahol szinte vetekednek egymással az emberek, hogy apró figyelmességekkel kedveskedjenek neki. Egy kimondottan ekszkuzív angol politikus a népszövetség egyik ülése után elragadtatva nyilatkozott a horvát parasztszervezőről.*

— Önök nem is tudják — mondotta az újságíróknak, milyen érdekes ember Rádics. Azt mondják, hogy sokat beszél, s ebben osztozom a többség véleményét. Ellenben szellemes társalgása, parabolái, etikája — ez már több mint egy nagyészű ember megnyilatkozása, az *valóságos biblia*. Akik lekicsinylik Rádics értékét, vegyék tudomásul, hogy *ő a mai Európa különlegessége, egy ritka egyéniség és valóságos apostol*. És hányan vannak még ilyenek Európában?

A lelkes angol egyáltalában nem tuozott mert Rádics ugyszólván frapirozta az embereket Genfben való megjelenése után. A diplomata és újságírók már nem találják érdekesnek mint un chef des rebellés, mint parasztszervezőt és demagógot, hanem szellemi képességeit és kiváló egyéniségét csodálják, amely szinte egy csapásra hódította meg a genfi társaságot, a diplomáciát, a politikusokat és az újságírókat egyaránt.

## Rádics dolgozik

Rádics és felesége, Genf legelegánsabb és legdrágább szállodájában, a „*Bean Rivage*”-ban laknak, ugyanott ahol az angol delegáció foglalta le az első emelet összes lakosztályait. A szálloda titkárját már napok óta ostromolják az újságírók, akik névjegyeiket adják le Rádics részére. A sajtó valamennyi képviselője beszélni óhajt vele. Rádics lakosztályából két szobát irodának rendeztek be. Két gépiró kisaszony állandóan munkában van, itt gépelik Rádics cikkeit a „*Dom*” és a többi horvát

újságok részére s itt készülnek az idegen sajtónak szánt interjúk is, amelyeket az újságírók lekopogva készen kapnak, még az sem szükséges, hogy személyesen beszéljenek vele. Marzszenka asszony végzi a titkár szerepét, ő intézi a látogatások sorrendjét és felügyel az ura étrendjére is. Végül ő kíséri Rádicsot sétáira, gondosan felügyel élettársára, aki tudvalóleg olyan rövidlátó, hogy nem ismeri fel az eléje járuló embereket.

## Mindenki el van ragadtatva Rádicsról

A hivatalos munka elvégzése után Rádics rendszerint sétakocsizást tesz egy gyönyörű automobilon, amelyet a jugoszláv delegáció bocsátott rendelkezésére. Amint kilép az utcára. a fotografusok raja már rászegzi a kattogó gépeket s ugyanabban a pillanatban csattanak a felvételek, amikor Lord Cecil kezét fog vele és Marzszenka asszonnyal. A híres román író Vacarescu asszony odalép hozzájuk és Rádics tökéletes franciassággal egy pár szellemes bókál viszonzza kérdéseit. Vacarescu asszony el van ragadtatva s később úgy nyilatkozik társaságában: *C'est une grande intelligence!*

A szállodába visszatérve, már türelmetlenül várakozik a „*L'Europe Nouvelle*” szerkesztője. Rádics nem szimpatizál vele, mert annak idején éles cikkeket helyezett el lapjában ellene. De Rádics nem szelözteti a multat, leülteti a franciát és diktál. Szinte ömlik a szava a legtisztább francia frazeológiával, metaforákkal, és hasonlatokkal operál, szinte játszik a szavakkal s az újságíró alig tudja követni gyorsirással, alig tud felocsudni a bámulatból, a cikk olyan tökéletes, hogy a legkiválóbb francia újságíró is megszegyeníti. — Ez egy zseniális ember — mondja az újságíró, amikor lihegve rohan a szerkesztőségbe a szenszácións cikkel.

## Amikor Rádics szanszkritul beszél.

Mello Franco, a brazilai delegáció elnöke, Dél Amerika leggazdagabb embere, a napokban fényes estélyt rendezett a „*Hotel de Bergues*” termeiben. Az estélyre természetesen „*Excellenz Rádics*” is hivatalos volt s bár az excellenciás cím nagyon távol áll Rádics világnézetétől, mégis a megszóítás stilszerűségéhez alkalmazkodva smokignban és lakkcipőben jelent meg. Amikor belépt, Benes, Duka és a japán Ishiji gróf közelednek hozzá Rádics min-

denkivel kezét szorit és máris szórja sziporkázó megjegyzéseit. Amikor figyelmeztetik, hogy Painlevé is tartózkodik a teremben, Rádics hozzálép és megjegyzi:

— El vagyok ragadtatva a népszövetségi ülésen tartott beszédétől. Gyönyörű volt. Így csak egy kelta szellemóriás beszélhet...

Painlevé meghatóttan kezét szorit vele. Tízpercnyi beszélgetés következik, a legszívélyesebb módonban, közvetlenül, minden etikett félretolásával.

A patalii maharadzsza is csatlakozik a társasághoz. Rádics üdvözlí és a „*Ramajane*” hősköltevényből szanszkrit nyelven egész fejezeteket citál kívülről. A maharadzsza el van ragadtatva, nem hisz a füleinek s lelkesedésében Indiába invitálja Rádicsot, a maharadzsza fényes palotájába. (Azt mondják, hogy a maharadzsának 500 felesége van, Marzszenka asszony tehát hallani sem akar az indiai utról.)

Most már egy egész cercle képződött Rádics körül, aki a perzsa követtel perzsa nyelven társalog. A körülállók el vannak ragadtatva, a kis parasztszervező pedig a közör igazi szellemességével tíz ember helyett is egyszerre beszél s mindenkihez van egy-egy sziporkázó szava. Egy amerikai attasé így szól Nincsicshoz:

— Es ez a maguk parasztszervező? Hisz ez a népszövetség legértékesebb embere! Vrai esprit moderne...

Különösen a franciák kedvelik Rádicsot, tisztelik benne az igazi francia „*esprit*” és kedélyességét.

## Csak most ismerik Rádicsot.

Politikai szempontból pedig így nyilatkozott róla Gauvain, a „*Journal des Débats*” vezércikkírója: „Rádics a legnagyobb tárgyilagossággal magyarázta meg politikáját az új konstellációban. Nagy értéknek tartom és a legmodernebb politikusként, akivel valaha is beszéltem. Hamisan voltam eddig informálva róla s ha visszatérek Párisba igazi színben fogom feltüntetni ennek a kiváló embernek a kvalitásait.”

Nem hiába küldték ki Rádicsot Genfben. Tudta a kormány, milyen feltűnést fog kelteni megjelenése a népszövetség ülésén, s tudta azt is, hogy csak Rádics megjelenésével erősíthetjük államszervezeti pozíciónkat kifelé is. És Rádics nem valiótt szégyent. Ma már mindenki csak Rádicsról és a jugoszláv delegáció nagyszerű szerepléséről és sikereiről beszél. Ezt is csak Rádicsnak köszönhetik.

## Mégmérgezte anyját és testvéreit

Kolozsvár, szept. 21. Muth Sebestyén dorocskai kizgazda még 1914-ben bevonult, háboruba és azóta nem tért vissza. Felesége időközben férjhez ment egy özvegy emberhez. Az új család, az asszony, az ember és az asszonynak három gyermeke békés boldogságban éltek. Rövidesen gyermeke is született a házaspárnak. A legidősebb lány, Muth Katalin, aki a falu legszebb leánya volt, szerelemre lobbant nemrég Reidl József, a falu legszebb legénye iránt. Alighogy megtudták a faluban, hogy Reidl a leánnyal eljegyzésre készül, meghalt a leánynak hároméves kis mostohatestvére. Néhány hét múlva meghalt a leány anyja és egyik testvére is. A három haláleset nagy feltűnést keltett a faluban. Megindult a vizsgálat, amely csakhamar kiderítette, hogy a leány beléndekfüvel mérgezte meg anyját és testvéreit. Vasárnap egy alkalommal pogácsát süttött és ebbe keverte a gyilkos mérget. A leányt letartóztatták. Eleinte tagadott, semmiről sem akart tudni, de később azt is bevallotta, hogy vőlegénye a bűntársa. Mindkettőt beszállították a kolozsvári fogházba és itt várják be további sorsukat.

## Hirdetőkink figyelmébe!

Vasárnapi számunk részére hirdetéseket csak szombat délig, hétköznapokon pedig délután 5 óráig veszünk fel.

A „*Délbácska*” kiadóhivatala.

# HIREK

## Nem is tudtam

milyen pehesek ezek a druzok. Csak nemrég olvastam, hogy a franciák döntő csapást mértek rájuk, már fel is falták őket „per puc und stingi”, egy szál sem maradt belőlük, azóta már talán meg is emésztették őket s most megint csak azt olvasom a francia harctéri jelentésben, hogy a „druzok hevesen támadnak”. Bocsánatot kérek, de ezt nem értem. Hogy is tudnak támadni azok, akiket már régen elpusztítottak a föld színéről? Mi bujhatott beléjük, hogy halottaiban is támadnak? Az, aki nincs, az nem tud mozogni, az nem létezik, az egy luft, egy nulla, egy abszolút zéro, denikve nem is tud támadni, legfeljebb feltámadni, de majd csak akkor, ha vége lesz a világnak. Egyelőre azonban még nincs vége, tehát mégis csak szemtelenség azoktól a druzoktól, hogy piszmognak, kecmeregnek és prüszögnek. Mire való akkor a francia dicsőség, a győzedelmes hadsereg, a tankok, gázok, bombák, lángszórók, repülőik és meggyás, ami hozzátartozik a „glóriához.” Micsoda arrogancia ez akis prüsköktől, nem hogy örülnének, hogy már nem élnek, hanem még van merszüik és — támadnak? Mit szól hozzá a népszövetség? Ezek direkt ujjat huznak a genfi bizottságokkal és az alfömelékibizottságok hátsó bizottságával. Meg aztán azok a rif-kabilok; ezek pláne piszkos népek, olyan feketék mint a francia szenegálók. Ezek már nem is amerikáznak, hanem amarokkóznak, csak úgy „mir niksz, dir niksz” nekimennek a derék franciáknak és spanyoloknak és ütök, porolják őket, színt, szikrázik a bugyogójuk. Ez nem „fair” dolog, ez egy közönséges „krimi-csau”.

Vegyék már egyszer tudomásul, hogy már nem léteznek. Hogy senki sem hatalmazta fel őket holmi szabadság meg függetlenségi törekvésekből kifolyólag packázni. A franciák megirták, hogy döntő csapással semmisítették meg őket, ne legyenek hát okosabbak mint a marsalok, generálisok és meggyásdok, hanem fogják be a szájukat.

Ha a franciák azt mondják „ti most meg vagytok halva, el vagytok söpörve, nem léteztek már,” akkor ez úgy van s ez ellen nincs apelláta. Akkor ez biztos és „törtzher”, s ez ellen hiába tiltakoznak, támadnak, ofenzíváznak, mégis csak a franciák győztek, ha nem is igazán, valóban, holtbiztosan és véglegesen, de legalább papiron. Ezen nem lehet vitatkozni, ez úgy van és punktum. K. A.

## 1925. szeptember 22. Kedd

Római katolikus: *Móric vt.* Protestáns: *Móric.* Görög keleti: *Joakim, Anna.* A nap kel 5 óra 56 perckor, nyugszik 5 óra 41 perckor. A hold kel 10 óra 2 perckor, nyugszik: 8 óra 30 perckor. — Nemzeti Színház: A lengyelvér, (Nedbal Oszkár operettje). Apolló mozi: Mária Tudor. (történelmi film).

**Időjárás:** (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). A Spanyolország feletti depresszió gyengül, de Németországban és Középeurópában még mindig viharokat és esőket okoz. A Balkánon az idő derült. A hőmérséklet, Cseh-szlovákia kivételével, mindenütt emelkedett.

**Jóslat:** Országunkban a légnyomás változatlan marad. A szelek gyengülnek, az idő az északnyugati országrészek kivételével, derült lesz. A hőmérséklet még emelkedni fog. A budapesti meteorológiai intézet jelentése: Az egész országban meleg idő uralkodott. A hőmérséklet maximuma 27 fok Celsius volt. Egyelőre meleg idő várható, nyugatról növekedő felhőzettel, sok helyütt esővel.

— **A polgármester párisi utja.** Dr. Milovánovics Milán polgármester ma utazik Párisba a városok nemzetközi szövetségének kongresszusára.

— **Az új rendőrkapitányok hivatalban.** A városi tanács tegnap délelőtt ülést tartott, amelyen az ujonan kinevezett rendőrkapitányok: Radosevics Gyorgye és Jurisics Andrija letették a hivatali esküt.

— **A novisadi nőitanítóképző.** Beogradból jelentik: A közoktatásügyi miniszter határozata szerint a novisadi nőitanítóképzőt nem helyezik el Stári Becsejre hanem Novisadon hagyják. Becse kárpotlásul más középiskolát fog kapni.

— **Változás a szubotici vasutigazgatóságnál.** Beogradi tudósítónk jelentése szerint Mátics szubotici vasutigazgató helyébe Popovics Jasa közlekedésügyi miniszterium osztályfőnököt neveztek ki a szubotici vasutigazgatóság élére. Matics vasutigazgatót a közlekedésügyi miniszteriumba rendelték be szolgálatátételre.

— **A katolikus ifjuság a pápánál.** Rómából jelentik: A pápa ma fogadta 25 nemzetet képviselő nemzetközi katolikus ifjuság szövetségének négyezer zárandokát. Francia nyelven mondott beszédében örömeinek adott kifejezést, hogy a szövetség tagjai a zárandokmenetben ilyen nagy számban vesznek részt és felszólította a zárandokokat, hogy az apostoli széssel vállvetve dolgoznak Krisztus országáért.

**Egyházmegyei hírek.** A pesti Szent Imre kollegium prefektusává, néhány évvel ezelőtt Molon, Szuboticián, majd Budapesten működő káplánt Koudela Géza dr.-t nevezte ki az intézetet fenntartó egyesület vezetésére. Koudela ez új állásában is karnagya marad az Egyetemi-templomnak és énektanára a központi papnevelő-intézetnek.

— **Eljegyzés.** Rogulja Ivan festékkereskedő, a novisadi társaság ismert és népszerű tagja eljegyezte Wosinski Lilit, tolnai Vosinski István dr. örökös birodalmi gróf, a balfi gyógyfürdő tulajdonosának egyetlen leányát.

— **Elnapolták a Molnár-Fedák válópert.** Hétfőn délelőtt fél tíz órakor kezdte meg a budapesti törvényszék Malonyai Béla törvényszéki bírót Molnár Ferenc és Molnár Ferencné Fedák Sarolta színművésznő válóperének tárgyalását. A válópert megelőzően többen közbeléptek, hogy elsimítsák a művész-házaspár között felmerült ellentéteket, vagy legalább is a válóper sima lefolyását biztosítsák, de ez az igyekezet nem vezetett eredményre. Fedák Sári vasárnap felkereste Malonyai Béla törvényszéki bírót és arra kérte, hogy a válópert nyílt tárgyaláson folytassák le. Kijelentette, hogy azt akarja, hogy mindenki ott legyen és hallja, hogy mivel akarja őt férje meggyanúsítani. A mai tárgyaláson a felek nem jelentek meg, csak a védőügyvédek, akik együttesen a tárgyalás elnapolását kérték. A bíróság eleget tett a védők kívánságának és a tárgyalást október 14-re halasztották el. A védők kijelentették, hogy addig valószínűleg nem is lesz szükség tárgyalásra, mert az ügyet a felek békés uton elintézik.

— **Anyakönyvi kimutatás folyó évi szeptember hó 14. napjától folyó évi szeptember hó 21. napjáig.** Született összesen: 20 (husz) gyermek és pedig: 14 (tizennégy) fiú és 6 (hat) leány. Házasságot kötött összesen: 5 (öt) pár és pedig: Milosevics Száva, postás Novisád és Dolovác Russioza (Csurog). Kardos István, asztalos segéd és Pörge Anna, ifj. Kosta Lajos, söprűkészítő segéd és Jeneji Erzsébet. Baumhauer János Albert, műszaki-tisztviselő és öz. Plesa Györgyné sz. Heleiss Magdolna Najror Elemér, mechanikus és Haller Mariska. Elhalt összesen: 10 (tiz) egyén és pedig: Mákszits Ráda, 16 napos. Pavel Oktáviáné szül Grbity Zlatinka, 30 éves. Varga Ferenc, földművelő, 76 éves. Angyal Károlyné szül Szlávíts Borbála 49 éves. Glaszta Gizella, 1 hónapos. öz. Ivánovits Nikoláné szül. Sovlyanszki Lyubica, 55 éves. Vidiner Jánosné szül. Wágner Margareta, 70 éves. Kamenicza (Srém). Szakács Jankó, napszámos, 67 éves. Adamovits utónevét nem kapott leány-gyermek, 7 óra. Tyurcsits Kója, 13 éves (Vilvo) Bácska.

— **Repülőverseny Prágában.** Prágából jelentik: A köztársasági elnök díjért (vándordíj) kiírt gyorsrepülő versenyt harmincezer néző jelenlétében ma tartották meg. A közön-

ség körében megjelent Károly román trónörökös, továbbá Amundsen pilótája. A legszebb eredményt Fridt érte el D. H. 21. R. gépén háromszáz loerős Hispano-Nousa motorral 39 perc 55.3 másodperc alatt, amely óránként 300 kilométeres gyorsaságnak felel meg. A verseny baleset nélkül végződött.

— **Tömegesen letartóztatják az olasz kommunistákat.** Rómából jelentik: A rendőrség a múlt napokban több olasz városban szigorú intézkedéseket tett, amelynek nyomán Rómában a kommunisták tömeges letartóztatását rendelték el. A rendelet 234 kommunistánál rendelt el házkutatást és közülük 186-ot letartóztattak. A házkutatások során okmányokat, lőfegyvereket és bombákat foglaltak le. A letartóztatások során a rendőrség tudomást szerzett a kommunisták titkos hírszolgálati szerveinek működéséről is.

— **Hadat üzentek a bolhák a párisiaknak.** Párisból jelentik: A világ fővárosát a bolhák milliói lepték el amelyek palotától kunyhóig mindent elárasztottak. Altalános az a vélemény, hogy az undorító kis férgeket a marokkói harctérről visszatérő katonák hurcolták be. A párisi hatóságok erélyes intézkedéseket tettek, a bolhák ellen, mert attól félnék, hogy az állatok járványt hoznak az országra.

— **Aki az államnak spórol.** Pobulics Pavle volt subotici anyakönyvvezetőt pár hónapja nyugdíjazták, mert a hozzá hivatalos ügyben forduló felektől pénzeket gyűjtött. Most lassanként az is kiderül, hogy nemcsak jótékony célra gyűjtött pénzeket Pobulics Pavle, hanem direkt, az államkasszárt is gyarapította. azzai, hogy 10 dináros bélyegeket helyett működéskének egész ideje alatt 15 dináros okmánybélyeget követelt egy-egy másolatra, kivonatra. Akik az ő idejében is kértek kivonatokat és most is mennek ilyenekért az anyakönyvi hivatalba a 15 dináros okmánybélyegekkel, ott csodálkozva hallják, hogy olcsóbb lett a kivonat, mert csak 10 dináros bélyeg kell. Ha kérdik, mióta ütött be ez az olcsóság és miért, az anyakönyvi hivatal tisztviselője azt feleli: Pobulics ur távozása óta és éppen a távozás miatt.

— **Talált villamos igazolvány.** Krajc Imre nevére szóló villamos bérletjegy találatot. Igazolt tulajdonosa átveheti a „Délbácska” szerkesztőségében.

— **Hamisítják a német bankjegyeket.** Berlinből jelentik: Az utóbbi napokban több feljelentés érkezett a rendőrséghez mely szerint ismeretlen egyének a nagy bankok pénztárai utján hamis tizmárkás bankjegyeket hoznak forgalomba. A rendőrség a feljelentést nem hozta nyilvánosságra, mert nem akarta, hogy a riasztó hírek a pénzforgalomban pánikot idézzenek elő. A titokban lefolytatott nyomozás csakhamar eredményre vezetett amenyiben sikerült elfogni Stülzl Richard 36 éves embert, akinél több mint ezer darab tizmárkást találtak. A detektívek házkutatást tartottak a lakásán, ahol azonban sem kliséket, sem egyéb bűnjelöket nem találtak. Stülzl a rendőrség előtt minden vallomást megtagadott büntársaira vonatkozólag. A hamisított tizmárkásokból rengeteg sok forog közkézen.

— **Dr. Nenadović J., az állami kórház bőr- és nemibajok osztályának főorvosa** újjáról visszatért és rendel Jevrejska ul. 11.

(x) **Tűzfát, kokszot, köszönet** mielőtt beszerez, tekintse meg *Krajačević* faterlept Telefon 165.

— **Aki még a közoktatásügyi miniszternek sem engedelmeskedik.** Nálunk a közoktatásügyi miniszterium szokott a legszigorúbb lenni. Itt nincs semmiféle kegyelem, sem a tanerőkkel, sem a diákokkal szemben. Itt mindenkibe *belnevelik* — mivelhát *nevelni* is kell — a rettegést. És mégis akad egy ember, aki halálmegvetéssel ugrik a veszedelembé és nem engedelmeskedik még a Pribicsevics által kiadott rendeleteknek se. Ki ez a merész? kérdezhetné valaki. Hát ki lenne más, mint a subotici kereskedelmi akadémia igazgatója, *Miladinovics Mihajló*, aki ellen egyébként is rengeteg a panasz. Már többen, akik valaha a subotici felső kereskedelmi iskolába jártak, jöttek hozzá bizonyítványmásolatért — mert a régi magyar iskola iratait is ő őrzi, — de ez

a jeles ur nem ad ki magyarnyelvű másolatot, illetve nem ír alá és nem ad ki, holott egy pribicevicsi miniszteri rendelet a leghatározottabban elrendeli, hogy az összes iskolaigazgatók kötelesek a régi magyar főkönyvekből, illetve beíró-könyvekből kiállítani a kért bizonyítványmásolatokat, még pedig magyarul és ugyanannak a bizonyítványnak a másik felén szerbül, s mind a kettőt alá kell írni az igazgatóknak. Miladinovics ur azonban csökönyösen megkötöti magát és nem ad ki magyar bizonyítványt, csak azért. Hiába hivatkoznak az illető kérelmezők (akiknek Magyarországon kell a bizonyítvány) a miniszteri rendelethez. Miladinovics ur kijelenti, hogy őt a rendelet nem kötelezheti, ha ő nem akarja kiadni a magyar bizonyítványt. Mert ő ilyen kemény ember.

**Palicsfürdői lakosok panasza a „Délbácska”-hoz.** Minthogy a nyár folyamán a subotica lapokban többször jelentek meg panaszok az úgynevezett „kutyaakadémia” vezetője, illetve idomítója ellen, mivel a leglakottabb utcán visittatja, ordítottatja, kinezta kutyáit egész nap (a gyönyörű fenyvesben), — és a subotica, különösen pedig a palicsi rendőrség ezt egész nyáron át nem akadályozta meg, azért most a „Délbácska”-hoz fordulunk, írja meg panaszunkat Seil József palicsi kutya-idomár, azaz „ebkinozár” ellen, vagy jobban mondva a palicsi nyaralók és állandó lakók érdekében. A „Délbácska” szavára, mint olvastuk és láttuk, még a suboticai rendőrfőkapitány is fölfigyel.

— **Befejezték a jogászkongresszust.** Vasárnap fejezték be Beogradban a jogászkongresszust, amelyen a következő határozati javaslatot fogadták el: 1. A jogászkongresszusnak a laikus-bírószágra nézve az az álláspontja, hogy azokban az ügyekben, amelyekben nem kell jogkérdésről dönteni, alkalmazható a laikus-bírószágra. 2. A kongresszusnak az a véleménye, hogy a szerbiai szövetségi rendszer mai jogi állapotát meg kell változtatni, ugyanígy a bosnyák kmettrendszer is, a horvát törvények szem előtt tartásával. 3. A kongresszus a szerb törvénykönyv eddigi rendelkezéseivel szemben azt kívánja, hogy a tanuvalomásoknak bizonyítóerejük legyen. 4. A jogászkongresszus szükségesnek tartja, hogy a kormány nyújtson be törvényjavaslatot a parasztbirtokok felaprózásának megakadályozására és ezzel kapcsolatban a jelenlegi szerb örökösödési törvény megváltoztatására.

— **Cigánykaraván a rendőrségen.** A novisadi rendőrség tegnap elfogott egy három kocsiából álló cigánykaravánt, amelynek tagjai mind új ruhában voltak. A tizenöt cigány azt mondta, hogy Novisadon az uccán vették a ruhákat rövidesen azonban kiderült, hogy honnan ered a ruha. Vasárnap volt ugyanis vásár Srbobránban és a cigányok kifosztottak egy ruhakereskedőt. A srbobrani csendőrség tegnap reggel táviratot intézett a novisadi rendőrséghez a lopásról, amely így megállapítható honnan van a cigányok új ruhája. A karavánt átadják az ügyészségnek.

## FARKAS és DÜRBECK

könyvnyomdai műintézete  
Novisad, Željeznička ulica 30.



### VÁLLAL:

Napilapokat, szépirodalmi műveket, meghívókat, eljegyzési és esketési lapokat, falragaszokat, ügyvédi, közigazgatási, ipari és kereskedelmi nyomtatványokat a legizlésebben és olcsó árakon.

TELEFON: 488. SZÁM.



## A NAK hatalmas goalarányával győz

Működik az új offszajd szabály — Az Achilles kerékpárversenye

NAK—Sombori SE 7:1 (2:1)

NAK pálya. Biró: Joksics (Beograd)

Minthogy a Strand már nem konkurrensképes, mindenki kellemes meglepődéssel konstata, hogy egy itt felejtett nyári vasárnap köszöntött a novisadi sportra. Lekiváncozott a kabát, szüknek látszott a szoba, természetes, hogy jól megy ilyenkor a sportnak. Ott is volt mindenki, akit a futballhoz, vagy a most debütáló kerékpársporthoz bármilyen kötelek is fűz.

Már két órákor nagy a sürgés-forgás a kerékpárverseny Maros-menti startja körül. Egymásután érkeznek versenyképes olajozott gépeken a küzdelem résztvevői. Bent a Maros vendéglő udvarán a szokásos verseny előtti kép: izgatott tippelések meg egy nagyon fontosnak tartott próbaút és máris kiürül az udvar, puffognak a motorosok, elindul a hatalmas mezőny.

Már az első percben nagyon veszélyesnek látszó bukás, de semmi baj, jó volt kabalának, mert szenvedő hőse 33 perc múlva mint a verseny győztese száguldott el előbbi bukása helyén. Kovács I. nyerte a versenyt 200 méterrel.

A versenyzők aránylag igen jó alatt, kitűnő kondícióban tették meg a 15 kilométeres utat.

Új start, új arcok, új gépek sorakoznak megint. Elegáns kerékpárjaikkal még elegánsabb kosztümjeikkel a női versenyzők indulnak utnak. Nagyszerű tempóban, utánozhatatlan piros-pozsgás arccal érkeznek vissza. A kitűnően sikerült verseny után az értékes tiszteletdíjakat osztották ki, majd megindul a közönség a kacskaringós, de gyorsabb utat ígérő utcákra a NAK-pálya felé.

Ott éppen sorakozott fújt Joksics bíró sipja. Sombor kezdene, de alig jut szóhoz, máris Schäffer nyargal a kapu felé. Tul nagy az igyekezet, kapukirugás lesz belőle. Kijavítaná szép lövéssel, amely hálót is ér, azonban csak kívülről. Most Sombor van soron, de csak egy szabadrugásig viszi, de ezt Sulyok emberbe lövi. Utána mezőnyjáték s már ugy látszik nem lesz gól a féldőben, amikor a balszélről Schäffer bead, a kapus nyújtózik utána, nem éri el, közben elhagyja kapuját, amelybe Bertók szépen beemeli a gólt. (1:0). A vendégcsapat egy kicsit megzavarodik, Pavics későn indul Lenci üldözésére, a kapus is hiába vetődik, itt az újabb gól. (2:0) Most nekilendül Sombor. Siet, mert már alig futja az időből. Kovracsek is átveszi a nagy sietséget, balra vetődik, pedig Szifniosz gólja a jobb sarokba megy be. (2:1)

Kornerrel ajándékozta meg Sombort a második féldő első perce A rugás a kapu helyett a közép felé igyekszik, de ez nem veszi el Sombor kedvét. Tovább küzd, még pedig főlős energiával mert a nagy igyekezetnek tizenegyes a vége. Be is lövi Ilija szépen, ahogy az elő van írva a futball-tizparancsolatban. (3:1)

Sombor most teljesen visszaesik s tizpercenként kapja a gólokat. A negyediket Paszt, majd Lenci, azután Németh és befejezésül Schäffer rugja a hetedik gólt a sombori kapuba.

A nem várt eredmény kivétel nélkül mindenkit meglepett. Magyarozatát abban leli, hogy a NAK csapata az offszajd szabályok új fajta előnyeit nagyszerűen kihasználta, míg ellenfele eredménytelen igyekezettel a régi álló stílus próbálkozásaival bajlódott.

A NAK mindenegyes játékosai úgy beleélte magát az új stílusba, mintha legalább is

hónapok óta azt gyakorolta volna. Áll ez első sorban a csatársorra, amelynek tengelyében Lenci, mint a 30—40 méteres szöktetések bökész királya nagyszerűen irányította partnereit. A két összekötőnek most kevesebb dolga akad, inkább a góllövés a feladatuk. Ezt Németh jól meg is oldotta, míg Paszthot a balszerencse üldözte a lövésekben, de játéka kifogástalanul látta el feladatát. Schäffer szélsősebs lerohanásai ezentúl még veszélyesebbek lesznek, mert offszajd veszélye főnn nem állván, rövidebb távolságot kell megfutnia, mint azelőtt. Bertók hiába, szélsőnek született. Kár is ott megbolygatni, hiszen Németh egy két meccs után tökéletes összekötővé fog fejlődni.

A halvesor a csapat legjobb része. Ilija lassanként minta-fedezetté fejlődik. Már a dribliről is kezd leszokni, pedig az nagy szó nála. Peikert tökéletes szereléssel és 30 méteres fejeléseivel megérdemelt tapsokat aratott. Játékából eltűnik a saját és az ellenfél testi épségét egyaránt veszélyeztető túlzott önfeláldozás és ideális centerhalf-játékká csiszolódik: Hetterle is megfelelt.

A hávédők közül Alexi nagyszerű — half volt. Szerencse, hogy mint hávédnek nem sok dolga akadt, mert ott nem futotta volna az időből a jobblábra jövő labdát udvariasan megkerülni és a ballábbal visszarugni. Martin határozottan javul, ma egyszer sem luftolt. Kovracsek jól dolgozott. Irányt tévesztett és gólt eredményezett tigris ugrásába az előtte bizonytalankodó partnere „ugrasztotta be”.

Sombor játéka nélkülözöte az egyöntetű, határozott irányítást. Játékosai egyénenként jó technikájú futballisták és talán éppen ezért nehezen megy náluk a fürgeségre és kitartásra alapozott új stílus elsajátítása. Rövid passzjátékuk, — amelynek egyik nagy mestere Sulyok II. ma nem játszott — bizony nagyon ritkán sikerült. Amíg ők nagynehezen rövid passzolgatással megindultak támadásra a középről, a labda egy pillanatra Peikerthez került, az harmincméteres passzal kiadta Schäffernek és fél perc alatt benn volt a gól, mialatt a somboriak rövid passzolgatásukkal alig néhány méterrel mentek volna előre. Ezért kellett Sombornak kikapnia noha a csapat minden tagja jó munkát végzett.

Kaics nagyszerű játékos, de sokszor lemaradt, amikor góllövőre lett volna szükség. Mayer szöktetései tünnt ki, Szifniosz a góljával, míg Schwarz és Hippich nem dicsekedhetnek annyi fürgeséggel, mint amennyit az új játékmódor tőlük megkövetel.

A halvesorban Sulyok I. néhány kilóval többet nyomott, mint amennyit ez a szokatlannul forró időjárás megengedett volna. Sokszor megállt kifújni magát, de azután kitűnő pontossággal látta el feladatát. Lencivel és Peikerttel folytatott néhány labda-küzdélme igazán nagy élvezetet szerzett. Payer hosszú lábainak tért ölelő képességét többre becsülte, mint amennyire az Schäfferrel szemben valóban megengedhető. Ha mindig mellette állt volna, még akkor is szaladt volna tőle Schäffer, de nem olyan sokszor, mint így és ezért Payer jó technikáját nem igen tudta csillogtatni. Kriszt I. önfeláldozóan játszott, de sokszor elhagyta a helyét és ezt a hibát önfeláldozással nem lehet pótolni. A két hávéd közül Kriszt II. volt a gyengébb. Bátyjának hibáját javítandó sokszor előre ment a halvesorba s ezzel ő is ugyanabba a hibába esett, amelyből vagy háromszor góllba került a labda. Pavics mindkét lábbal

biztosan rugó megbízható játékos, de Schäffer sokszor megzavarta. A kapus csaknem kizárólag védhetetlen gólokat kapott, amelyek elhárítása nagy bravurt jelentett volna, tehát nem szabad rosszat mondani reá.

A kitűnő Jokszics biztosan nagyon meglepődött azon, hogy játékosaink még most sem ismerik a taccsdobásra vonatkozó új rendelkezést.

**SABAC**

OSKV—Macsva 5:2 (4:1) Biró: Popper. A mérkőzés részletes leírását holnapi számunkban hozzuk.

**SUBOTICA**

SzMTK—Amatőr 2:1 (0:1)  
Bácska—Kulai SC 8:0 (3:0)  
SAND—ZsAK 5:0 (2:0)

**VRBAS**

VSC—Subotici Sport 2:2 (1:1)

**BUDAPEST**

Magyarország—Ausztria 1:1 (0:1). A magyar csapat hatalmas fölényét nem tudta kihasználni.

**Magyarország atlétikai bajnokságai**

200 m.: 1. Rózsahegy (MAC) 22.4 mp.  
800 méter: 1. Bary BBTE 1. perc 59 másodperc.

400 m. gátfutás: 1. Somfay (MAC) 58.2 másodperc.

5000 m.: 1. Grosz MTK 15 p. 43.4 mp.  
2. Rudugrás: Brausz FTC 360 cm.  
Gerelyvetés: 1. Szepes (MAC) 57.50 méter.

Távolugrás: 1. Püspöki MAC 678 cm.  
100 méter: 1. Fluck 11.1 mp.

400 méter: 1. Bary 49.1 mp. (új országos rekord. A régi 49.1 mp.)

1500 méter: 1. Fonyó 4 p. 10.2 mp.  
110 méteres gát: 1. Püspöki 16 mp.

200 m. gátfutás: 1. Magyar 27.1 mp.  
Súlydobás: 1. Bedő 13.54 m.

Diszkoszdobás: 1. Molnár 40.89 m.  
Hármasugrás: 1. Farkas 13.61 m.

Magasugrás: 1. Gáspár 193 cm. (új magyar rekord.)

**Rejtvény megfejtés.**

A „Délbácska” szeptember 13-iki számában közölt rejtvény helyes megfejtése:

**„Angol kupadöntő”**

Helyesen megfejtették nyolcvan. A megejtett sorsoláson Evetovics Juliska (Sib. Janko 39) I üveg SOA kölni vizet,

Klein Sándor (Petra Zrinskog 16) I doboz SOA szappant,

Vékás László (Zeljeznicka 8) I csomag Dimovics pörköltkávét,

Palásthy Ferenc (Bátori ucca 18) a Délbácska egy hónapi,

Csabrajetz László (Srbobrán) a Délbácska fél hónapi ingyen számait nyerték.

A nyeremények a szerkesztőségben átvehetők, a lapot megindítottuk.

A NAK ma este 8 órakor tiszti ülést tart a Maros-féle vendéglő külön helyiségében.

A NAK—Sombori Sport elleni mérkőzés szelvény pályázata eredménytelenül végződött. Ilyen nagyarányú győzelemre senki sem volt elkészülve. Legtöbb tipp 5:1 volt a legnagyobb győzelemnek 6:1-et jósoltak.

**CSÁNYI ZOLTÁN, LAKATOS**

Novisad, Zeljeznicka (Petőfi) ul. 38. szám.

Összecsukható vaságyak, sparnherdek, gyermekkocsik legolcsóbb árban kaphatók. - Nikkelez. - Galvanizoz.

**Utcai berendezett irodahelyiség**

telefonnal a főposta szomszédságában, mérsékelt lelépési díj ellenében azonnal átadó. Cim a kiadóban. 1717—1—0

**Küldöttségjárás Szrbobrában**

Bácskopetrovószelőről írják lapunknak hogy onnan vasárnap, e hó 20-án harmincöt tagból álló küldöttség ment Szrbobrába Dri Sijasy Jánkó nemzetgyűlési képviselőhöz azzal a kérelemmel, hogy járja ki részükre a belügyi kormánytól Iszkrulyev Tószó volt kovily, tanítónak kinevezését Bácskopetrovószelőre közigazgatási jegyzőnek. A küldöttség két tagozatból állott, u. m. szerb tagozatból huszonnyolc taggal és magyar tagozatból hét taggal. A magyar tagozat vezetője Szalai Károly helybeli plébános, szónoka pedig Hajdu András helybeli tanító volt. Ilyenformán a nemzetgyűlési képviselő ur teljesen meg volt elégedve a küldöttségünkkel, valamint hogy a mi küldöttségünk is teljesen meg volt elégedve a képviselő ur igenlő válaszával s azért biztosra vehető, hogy ugy ez a Tisza-menti szép község; valamint az egész bácskai jegyzői kar hovahamarabb ismét a maga körében üdvözölheti ezt a kiváló „közigazgatási szakférfiut!”

Erről a küldöttségjárásról füzfapoétánk egy egészen új műfaju alkalmi költeményt rögtönzött, melynek elolvasására lapunk tisztelőinek nagybecsü figyelmét ezennel felhívjuk!

**A HETUMOGEREK**

Éposz, románc, és ballada

Irta: Ne Keresd!

Hét magyar vitézek hét új ivadéka  
Utra keltek minap frissen sült szándékka'  
Kincses Pecellőről ősi Szenttamásra  
Legyet ütni mindjárt kettőt egy csapásra.

Az egyik legyük volt Iszkrulyev — a Tószó,  
Ki a jegyzők között épen nem utósó!  
Igaz, hogy egy kicsit sokszinű a multja,  
De az ígérethől nála bőven futja!

Ezt a nyurga legyet maguknak kijárni  
Mentek Szenttamásra hetyken deputálni,  
S kiért deputáltak, azt megkapták máris,  
Hogy ne kapták volna, hiszen — radikális!

A másik legyük pedig még ennél is nyugább,  
Szegény magyar bére: hullámzó délibáb,  
Reményseghizlaló bőséges intelmek...  
„Irredenta magyar: Nesze semmi fogd meg!”

**Lakás, ujonnan épült házban,**

3 utcai szoba, 1 előszoba, 1 konyha, speiz, mosókonyha, kerttel vagy kert nélkül, október 1-től vagy 15-től kiadó. Ugyanott egy **zongora** eladó. Bővebbet:

**Gajeva (Könyök) u. 10. szám alatt.**

**Zongorák**

és

**Pianinok**



elsőrangú gyártmány nagy választékban

**Truppel Bélánál**

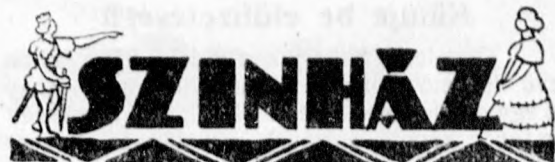
-o- hangszer készítő -o-

Novisad, Dunavska ulica 17.  
Zeljeznicka ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel- és külföldi quintisztza hurokban Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOHAT ÉS HANGOLÁSOHAT ELVÁLLAL

Lawn tennis rakettek eladása és rakett javítás.



A Nemzeti Színház műsora: Kedd: Lengyelvér (Bemutató előadás.) Szerda: A szenvedély tüze. Csütörtök: Lengyelvér.

A „Lengyelvér” bemutatóelőadás. A Nemzeti Színházban ma kerül színre először Nedbál Oszkár gyönyörű zenéjű operettje. „A lengyelvér”. A főszerepekben a színház új tagjai közül Mikulics Eva operettprimadonna és Kokotovics az új operett bonvivan lépnek fel, a régi tagok közül pedig Olivieri-Ilics asszony, Piszek és Odzics. A bemutató előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul.



Szept. 21.	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.25	—	—	178.25
Zürich	—	1087.—	1087.—	1930.1/8
Newyork	518.50	56.27	56.23	—
London	25.12	273.—	272.75	484.5/8
Páris	24.65	268.—	269.75	475.—
Milano	21.35	232.—	231.75	411.—
Prága	15.375	167.—	166.7/8	296.25
Berlin	—	1338.—	1343.—	2380.—
Budapest	0.007270	0.0790—	—	14.—
Brüsszel	22.95	249.—	249.—	441.—
Bécs	—	0.0793—	0.079225	14.1/8
Bukarest	2.55	27.—	—	48.50
Amsterdam	—	2268.—	—	4019.—
Szótija	—	—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szaloniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

**Chicagol terménytőzsde**

1925 szeptember 21, 5 óra

**Buza Tengeri**

Szeptember . . . 151.75	Szeptember . . . 87.5/8
December . . . 150.5/8	December . . . —
május 1926 . . . 153.25	május 1926 . . . 85.25

Irányzat: buza szilárd, tengeri bizonytalan (AVALA)

**Budapesti tőzsde**

1925 szeptember 21, valuták—devizák  
A Nemzeti Bank hivatalos árfolyamai

Angol font 345.000—347.000, cseh korona 2189—2107, dinár 1239—1253, dollár 71.373—71.273, öt dollárosoknál s nagyobb címleteknél —, kisebbnél —, francia frank 3375—3439, zloty 11.336—11.536, lej 331—337, léva 504—510, lira 2920—2940, német márka 16.868—17.094, schilling 1095—1043, hollandi forint 28.448—28.648, svájci frank 13.744—13.820, dán korona 17.239—17.495, svéd korona 18.923—19.033, norvég korona 14.090—14.050, belga frank 3132—3156.

Amsterdam 28.648—28.748, Beograd 1253—1257, Berlin 16.958—17.018, Bukarest 335—337, Brüsszel 3152—3162, Kopenhága 17.489—17.445, Oslo 15.050—15.100, London 345.588—346.588, Milano 2925—2937, Newyork 71.273—71.593, Páris 3375—3489, Prága 2199—2107, Szófia 508—510, Stockholm 19.123—19.183, Varsó 11.536—11.586, Bécs 10015—10049, Zürich 13.744—13.890.

**Építészek figyelmébe!**

Áthányó rosták, rabitz szövetek és fonatok, tüskés drót, mindenféle kerítés fonat, díszes kerítések, rácsok, vasszerkezetek, vasablakok a legelőnyösebben

**KRAMER TESTVÉREK**

sodronyáru és vasszerkezeti gyárában

Novi Sad, Mali Liman, szerezhetők be.

## Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátra ékban levő előfizetőinket és viszontelárúzóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni szíveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel

„Délbácska“ kiadóhivatala.

## Piaci árak szeptember 11-én:

Vágómarha la	—	—	9.—10.50
Borju	—	—	14.—17.—
Sertés	—	—	13.—15.—
Malac 4—6 hetes	—	—	—
Bárány	—	—	11.—13.—
Vágott hal	—	—	20.—25.—
Hai	—	—	15.—20.—
Hai, apró	—	—	10.—14.—
Hizott lud kiló	—	—	17.—18.—
Sovány lud párja	—	—	90.—120.—
Fiatal lud párja	—	—	80.—100.—
Kacsa párja	—	—	50.—60.—
Pulyka pár	—	—	85.—100.—
Csirke, rántani való	—	—	35.—45.—
Tojás	—	—	1.—
Muhar széna	—	—	—60.—70
Szalma	—	—	—50

## A DUNA VIZÁLLÁSA

Szeptember 10-én reggel	—	—	477
Szeptember 11-én	—	—	472
Szeptember 12-én	—	—	461
Szeptember 13-án	—	—	448
Szeptember 14-én	—	—	437
Szeptember 15-én	—	—	406
Szeptember 16-án	—	—	391
Szeptember 17-én	—	—	376
Szeptember 18-án	—	—	364
Szeptember 19-én	—	—	355
Szeptember 20-án	—	—	345
Szeptember 21-én	—	—	333

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR  
Kiadó: „DÉLBÁCSKA“ lapkiadóvállalat

## Nyilt-tér\*)

## Nyilatkozat.

Alulírott ezennel kijelentem, hogy a „Délbácska“ 214. számában megjelent „Verekedő Kamenici-uccai korcsmáros“ című hír nem fedti teljesen a tényeket, mivel az említett két egyén nem énekelt ott, csak egy pohár bort ittak meg ketten és miután felszólítottam őket, hogy fizeszenek, nem akartak fizetni és megtámadtak azzal a kijelentéssel, hogy: tudjad, hogy dalmatinac vagyok (znaj da sam dalmatinac), erre kénytelen voltam védekezni.

Novisad, 1925. szept. 20.

Koleszár Sándor, vendéglős.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

## Fotivec Antal „Napredak“ kalapgyárának lerakata, Kr. Petra 19.

Legnagyobb választék női kalapokban. Legszébb színek, posztóból készült párisi minták, díszítve 140—200 din. Elsőrendű velour kalapok 300—350 din. Állandóan nagy választék.

Legolcsóbb árak. — Saját érdekében okvetlenül keressen fel.

## Két munkásleányt

felvesszünk könnyű gyári munkára.

## Krámer Testvérek

Novi Sad, Mali Liman.

1-2

## Értesítés.

Alulírottak értesítjük a n. é. közönséget és ismerőseinket, hogy **Futaki-utca 94. szám alatt, az új gimnáziummal szemben** (villamos megálló)

## férfi szabó üzletet nyitottunk.

Raktáron tartjuk a legújabb és legjobb **angol és cseh szöveteket**. — Műhelyünkben a legújabb divat után készítjük el az e szakmába vágó összes munkákat. A n. é. közönség és ismerőseink szíves pártfogását kérve, maradunk tisztelettel

## Botos és Magyarević szabók.

Szolid és pontos kiszolgálás.

1692

1-3

## A legolcsóbb és legjobb kerítés a drótkerítés!

Ha házát, kertjét, villáját, szállóját, telepét, baromfiudvarát, szállását **be óhajtja keríteni**, ugy forduljon

## KRAMER TESTVÉREK

sodronyáru gyárához Novi Sad, Mali Liman,

ahol mindenféle drótfonatokban bő választékot talál. Vas és horganyozott drót minden számban, ugyszintén tuskés drót is kapható.

## APRÓ HIRDETÉSEK

**NYOMDAI MUNKÁKAT** olcsón és izlésesen készít Farkas és Dürbeck könyvnyomda Novi Sad, Željeznička ul. 30. szám. Telefon 488.

Jó házból való fiu elsőrendű **SZABÓSÁGHOZ** tanulónak felvétetik Željeznička ul. 75. 1774-1-2

**IRODISTAKISASSZONY** ki pénztárkezelésben és gépirásban is jártas, állást keres. Cim a kiadóban. 1777-1-2

Idősebb urinó **HÁZVEZETŐNŐI** állást keres helyben házaspárnál vagy egyedül álló nőhöz. Cim a kiadóban. 1775-1-2

**VILLA**, amely 6 szobából, konyhából, mosókonyhából, cselédszobából, éléskamrából, angol klozet, fürdőszobából, házmesteri lakásból, nagy pincéből és a többi szükséges mellékhelyiségből áll, vízvezetékekkel és mély kuttal ellátva, villanyos megálló mellett jutányosan eladó. Megtekinthető naponta d. u. 3-5-ig a háztulajdonosnál, Futoski put 91. 1-3

**EGY BUTOROZOTT SZOBA**, esetleg konyhasználattal kiadó. Cim: Major, Primorska (Vásár) ulica 4. 1735-1-3

**Akik rendkívül kedvező feltételek mellett a könyvtelt megakarják tanulni, azok mielőbb jelentkezzenek. Rövid idő alatt teljes kiképzést nyernek. Érdeklődők a „FŐKÖNYVELŐ“ címre irjanak, Póstaftiók szám 75**

818-0

## UJ VILLA

**eladó 198.000 dinárért vagy évi bérlet 40.000 dinár készpénzért.** Beköltözés f. évi október 1. Közvetítők nem díjaztatnak. Értesítést ad a Temerini-ut 115. számú ház kereskedője. 1779-1

## Lakás kiadó

Daranyi telep III. csoport 117/a. számú házban (sombori vasut mellett) egy azonnal beköltözhető 2 szobás lakás kiadó

**Bővebb megtudható ugyanott.**

(1771-2x)

## FOJT kalapfestő-intézet

**Női, férfi és gyermekkalapok alakítását vállalja az új formák szerint Festés minden színben Uj női és férfi kalapok**

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

## Fischer Vladimir és Társa

## NOVISAD

Kralja Petra ulica 23. (az udvarban)

Telefon 364.

„Hafa Solid“ harisnyák és keztyük nagykereskedése és „KETTENMARKE“ (F. Peter's Nachfolger, Wien) gallérgyár gyári lerakata.

**Csak nagyban! — Gyári árak!**